

[Willeesen.]

omdelt en Henvendelse fra Foreningen „Borgerværn mod Giftgas“, der netop vil vække Rigsdagens Opmærksomhed overfor Problemet og gøre opmærksom paa, at hvis vi vil have et Forsvar, maa Hovedanstrengelsen og Hovedudgifterne sættes ind netop paa dette Punkt. Og uden et saadant Supplement til Forsvarsordningen, hvilken man nu end vælger, er denne i Virkeligheden, som jeg sagde før, kun at putte Befolkningen Blaar i Øjnene. Men dér er det beklageligt at lægge Mærke til, hvorledes Regeringen og store Dele af Venstre — jeg tror ikke alle af Venstre — og det konservative Folkeparti lader som ingenting i det falske Haab, at Vælgerne vedvarende kan holdes i Uvidenhed om de faktiske Forhold. Og har denne Debat, som vi fører i denne Uge, ikke bidraget til andet end til at gøre Befolkningen opmærksom paa disse Forhold og paa deres sande Karakter, har den dog udrettet noget. Skulde der ikke komme andet ud af den, tør jeg hævde, at den ikke har været helt forgæves. Den eneste Forklaring paa den Kortsynethed, som udvises af Regeringen og af de forsvarsvenlige Partier, turde maaske være den, at mange af baade Venstres og det konservative Folkepartis ærede Medlemmer ikke selv har orienteret sig i disse Spørgsmaal, ikke en Gang saa meget som en almindelig Lægmand er i Stand til at gøre, men simpelthen lukker Øjnene, gaar udenom, ikke har læst om det eller undersøgt det, ikke har raadspurgt der, hvor de kunde finde virkelig fordomsfrie, objektive Oplysninger. Jeg vil henstille til disse ærede Medlemmer at prøve paa at se disse Kendsgerninger mere fordomsfrit i Øjnene, end de hidtil har gjort. Det er sikkert kun manglende Forstaaelse af Udviklingens virkelige Karakter, der gør, at saa mange ærede Medlemmer, som i mange Henseender er rettænkende og velmenende Mænd, faktisk kan bevæge sig i Tankegange, der ikke mere har Rod i Virkeligheden, men kun staa som historiske Reminiscenser fra Udviklingsperioder, vi har passeret.

Hvad maa saa Konklusionen blive af denne militærtekniske Udvikling? Den maa blive: For det første, ethvert Militærforslag, der ikke helt og fuldt drager Konsekvenserne af de nye, frygtelige Former for Gas- og Luftkrig, fortier Sandheden for Befolkningen, fører den bag Lyset og putter Blaar i Øjnene paa den. Denne Dom rammer baade den højtærede Forsvarsministers og Generalernes Forslag. Karakteristisk er for begge, at de bevæger sig i en Tankegang, der kunde

være rigtig for 20 Aar siden, men absolut ikke er det mere. Den anden Konklusion maa være, at et Hærvæsen i gammeldags Forstand er værdiløst, fordi det er magtesløst. Den svenske Generalstabsmajor Bratt bestemmer en Hærs Opgave under de ændrede Forhold saaledes: Dens Opgave maa være at trænge Fjendens Luftbasis saa langt tilbage som muligt. Det kan man forstaa maa være den centrale Opgave, efter at Luftvaabenet er blevet Hovedvaabenet, det alt dominerende. Men en saadan Opgave er fuldstændig uløselig for en dansk Hær. Hvilken Stats Luftbasis skulde vor Hærs Styrke være i Stand til at trænge tilbage? Tysklands eller Englands eller Frankrigs? Det er de store Magter, der kunde være Tale om kunde naa os ad Luftvejen. Det er i Virkeligheden at give vort Hærvæsen en Opgave, der i Sandhed kan siges at svæve i Luften, men ingenlunde at hindre Ødelæggelse fra Luften.

Den anden Realitet, jeg pegede paa, er denne, at man, naar man vil danne sig et virkelig objektivt Skøn over Danmarks Stilling, maa undersøge Danmarks udenrigspolitiske Stilling. Her har jeg atter den Fordel som Ordfører for et lille Parti at være friere stillet end Ordførerne for de Partier, der enten er repræsenteret i Regeringen eller har været det eller kan vente at blive det i en nær Fremtid. Jeg vil ogsaa tillade mig at benytte mig af den frie Stilling til at udtale mig saa uforbeholdent som muligt om de Problemer, om hvilke den danske Offentlighed kan kræve mere Oplysning, end den sædvanligvis faar ogsaa fra dette Sted. Det forekommer mig, at Befolkningen har Krav paa saadanne Oplysninger. Der blev i Gaar drøftet, hvorvidt den udenrigspolitiske Situation kunde kendetegnes som mere lys eller mere mørk, end den var i 1922, da den nuværende Forsvarsordning blev vedtaget. Hvorvidt den er lysere eller mørkere, er naturligvis i nogen Maade en personlig Skønssag. Jeg vil derfor ogsaa driste mig til at fremsætte mit Skøn. Jeg kan ikke nægte, at jeg ser Situationen noget lysere. Jeg vil ikke se denne Lysning ud fra falsk Optimisme og ikke prøve paa at anlægge saa optimistiske Synspunkter, som for Eksempel det ærede Medlem Hr. P. Munch før 1914 anlagde i sin Vurdering af den europæiske Situation, og det kan jo ikke nægtes, at det Fejlsyn, som det ærede Medlem i disse Aar gjorde sig til Talsmand for, gør det vanskeligt for mange, der den Gang var hans politiske Modstandere, at se, at det ærede Medlem paa